

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. Quot modis possessio amittatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

colligitur ex L. 47. de Usucap. ibi: *si emptam rem mihi procurator, ignorante me, meo nomine apprehenderit, quamvis possideam, eam non usucipiam; quia ut ignorantes usuceperimus, in peculiaribus tantum rebus receptum est.*

1020. Duo adhuc in presenti quaeri possunt; primum est, an, si is, per quem possessionem, hanc & ego amittam? 2. an jus separari possit à mera facultate, vi cuius mihi fas est, v. g. per alienum fundum ire? ex alieno fonte aquam ducere? &c. Ad 1. Resp. negativè; & dico cum Proculo Jurisconsulto contra Sabinum, & Africanum, possessionem à me retineri; cum ad hoc sufficiat, solus animus post semel acquisitam possessionem; hanc Proculi responsionem L. 31. ff. de dolo relata, Justinianus Imperator approbavit L. ult. C. h. t. ibi: *ex libris Sabinianis quaestionem in divinas nostri numinis aures relatas tollentes definimus, ut sive servus, sive Procurator, vel Colonus, vel Inquilinus, vel quispiam alius, per quem licentia est nobis possidere, corporaliter namque possessionem. Cujuscunque rei dereliquerit, vel alii prodiderit, desidia forte, vel dolo, ut locus aperiatur alii, eandem possessionem detinere, nihil penitus Domino praedicti generetur; ne ex aliena malignitate alienum damnum emergat, &c.*

1021. Ad 2. Resp. fas, & jus separari posse. 1. ex c. omnis. 2. dyl. 1. ibi: *fas, lex divina est; jus, lex humana; transire per agrum alienum, fas est; jus non est.* Unde S. Aug. relatus c. fin. 23. q. 2. notandum, inquit, quemadmodum iustabellula gerebantur à filiis Israel contra Amorrhæos; innoxius enim transitus denegabatur, qui iure humane societatis aequissimo patere debebat; & can. 1. caus. 6. q. 3. habetur, *per alienam messem transeuntem, falcem quidem mittere non debere, sed manu spicas conterere, & manducare posse, & L. in summa. §. item Varus, ff. de aqua, & aq. plu. eleganter dicitur, quod alteri prodest, & tibi non nocet, id aequitate ipsa suggerente permittendum esse, licet iure deficiamus.* Cujus ulterior ratio est, quia aliud est, actum aliquem exercere iure sibi competente; aliud non prohiberi ab ejus exercitio innoxio. Hinc multa permittuntur, & amicis, fas est in rebus nostris agere; quæ, si jure prætenderent, illis interdicerentur.

ARTICULUS III.

Quot modis possessio amittatur?

1022. Procedit quaestio primum de amissione possessionis rerum immobilium; 2. mobilium & corporalium; 3. iurium incorporalium; notandum, in controversia, num possessio amittatur solo animo; debere intelligi de animo, seu voluntate, rem non habendi tanquam suam, & quidem externe manifestato; cum hic agamus de amissione modo humano, & de se in iudicio probabili; leges enim nihil disponunt de actibus mere internis, & sola mente retentis. Porro, si talis animus, seu voluntas solum conditionata, non autem pura sit, nihil operabitur, ut possessio amissa judicetur pendente adhuc conditione; quia quod non est, sed tantum esset, nihil operatur, sed operaretur, si existeret.

1023. Quaestio igitur. 1. est, an, qui possessionem alicujus rei, legitime acquisitam, & deinde rem vel tantum civiliter, non vero naturaliter etiam per alium; aut utroque modo possidet, solo animo possit amittere possessionem? Resp. quod sic ex L. 1. §. 4. ff. h. t. ibi: *cum Maritus, ubi noluit possidere, protinus amiserit possessionem, & L. 3. §. 6. ibi: itaque, si in fundo sis, & tamen nolis eum possidere, protinus amittes possessionem.* Igitur amitti & animo solo potest, quamvis acquiri non potest.

1024. Difficultas est de casu, quo possessor alteri ex bono affectu cedit possessionem, eoquæ distinctè significato exterius? Resp. distinguendum, an affectus sit absolutus sic, ut nec tacite imbibat conditionem, si alter acceptet; vel secus? etsi primum? affirmandum est; si secundum? negandum; ratio primi est, quia in eo casu deficit animus absolute; in secundo autem, secus, si deficiat conditio, nimirum alterius acceptatio.

Kk

Quæ-

1025.

Questio altera est, qualiter amittatur possessio, quando quis violentem deicitur, vel excluditur à fundo, domo, agro suo? &c. Resp. cum possessio semel legitime acquisita retineri possit solo animo, possessionem hanc civilem non amitti per violentam dejectionem; aut exclusionem, nisi dejectus, vel exclusus violentum illum aggressorem negligat expellere, vel saltem tentet; & ubi prævidet, se non prævaliturum, ab aggressione desistat, id quod ex claris legibus ostensum est supr.

1026.

Questio 3. est, cum L. 3 i. ff. h. t. dicatur; quod dominus rei, possessionem illius naturalem amittat, si eam per se ipsum possedit, & ab ea discedat corporaliter sic, ut illi non amplius sit vicinus, nec illam in conspectu suo habeat? non tamen amittat, si eam possedit per Colonum, vel Procuratorem, etiam si isti ab ea corporaliter discedant? unde contingat in primo casu possessionem naturalem amitti; non in secundo? Resp. quod inde, quia Colonus, vel Procurator rem possidens nomine alieno, non habet ejus possessionem civilem, sicut ipse rei dominus, aut possessor principalis; ex quo fit, si Colonus etiam discessu corporali amitteret possessionem naturalem, nullum illi fore remedium possessorium contra injustum invasorem; non possessionis civilis? cum eam non habuerit; non corporalis? quia ponitur amississe; ne igitur ex alterius iniquitate destituatur omni remedio, juris dispositione, seu fictione dicitur etiam eo casu retinere possessionem naturalem; quamvis (esto Dominus ea careat) juretur sufficienter possessione civili.

1027.

Questio est. 4. qualiter amittatur possessio rerum mobilium? ante resol. supp. inter res immobiles, & immobiles, in hoc puncto differentiam esse; quod immobilium possessio civilis retineatur, quamdiu ignoratur ab alio possideri, vel quamdiu est animus recuperandi possessionem naturalem, si eam alius occupavit; secus verò possessio mobilium; in his enim (sive animata sint, ut servus, vel brutum, vel inanimata) possessio etiam civilis statim amittitur, si per alium occupata sint animo habendi ut sua, etiam nobis ignorantibus occupatorem; prima pars de immobilibus, constat ex dict. à

num. 1015. altera verò de mobilibus, probatur: & i. de servo, ex L. possessio, i. §. per servum. 14. ff. de acquirend. vel amittend. possess. ibi: per servum, qui in fuga sit, nihil posse nos possidere, Nerva filius ait, licet respondeatur, quamdiu & ab alio non possideatur, à nobis eum possideri: ideoque interim etiam usucapi. Sed utilitatis causa receptum est, ut impleatur usucapio, quamdiu nemo nactus sit ejus possessionem. Possessionem autem per eum adquiri, sicut per eos, quos in provincia habemus, Cassii & Juliani sententia est.

Deinde ex L. Rem 15. ff. eod. ibi: Rem, quæ nobis subrepta est, perinde intelligimur desinere possidere, atque eam, quæ vi nobis erepta est. Sed si is, qui in potestate nostra est, subripuerit, quamdiu apud ipsum sit res, tamdiu non amittimus possessionem; quia per hujusmodi personas adquiritur nobis possessio. Et hæc ratio est, quare videamur fugitivum possidere: quod is (quem admodum aliarum rerum possessionem intervertere non potest) ita ne suam quidem potest; ac L. Si rem mobilem. 47. ff. eod. ibi: si rem mobilem apud te depositam, aut ex commodato tibi possidere, neque reddere constitueris: confestim amississe me possessionem vel ignorantem, responsum est; cujus rei forsitan illa ratio est; quod rerum mobilium neglecta atque ommissa custodia, quamvis eas nemo alius invaserit; veteris possessionis damnum adferre consuevit: idque Nerva filius libris de usucapionibus retulit. Idem scribit, aliam causam esse hominis commodati ommissa custodia: nam possessionem tamdiu veterem fieri, quamdiu nemo alius eum possidere cœperit: videlicet ideo, quia potest homo propositio redeundi, domino possessionem sui conservare, cujus corpore careas quoque res possumus possidere. Igitur earum quidem rerum, quæ ratione, & anima carent, confestim amittitur possessio: homines autem retinentur, si revertendi animum haberent.

Dixi, si alius occupavit rem meam mobilem, sive animata sit, sive inanimata, statim à me amitti possessionem, etiam civilem; si autem adhuc nullus eam occupavit, distinguendum est inter servum, & inter alias res animatas, ac inanimatas;

tas; nam *servi* possessio civilis, etiam si fugiat à Domino, non amittitur, nisi ab alio sit apprehensus, vel diu se gesserit tanquam hominem liberum. 1. ex 2. per *servum*, *supr.* deinde ex L. *possideri*. 3. §. *si servus*. 10. ff. *eod.* ibi: *si servus, quem possidebam, pro libero se gerat, ut fecit, Spartachus, & iudicium liberale pati paratus sit: non videbitur à Domino possideri, cui se Adversarium preparat.* Sed hoc ita verum est, si diu in libertate moratur: alioquin, si ex possessione servitutis in libertatem reclamaverit, & liberale iudicium imploraverit, nihilominus in possessione mea est, & animo eum possideo, donec liber fuerit pronuntiatus. Aliàs enim esset in potestate servorum pro libitu se possessioni subducere.

1030. Animalium porro brutorum, & aliorum mobilium inanimatorum possessio etiam civilis statim amittitur, ut primum custodiam nostram exiverunt, & diligenter perquisita non reperiuntur, etiam si adhuc à nemine apprehensa, vel occupata sint, ut habetur dict. L. 3. ff. *eod.* §. 13. ibi: *pecus, simul atque aberraverit, aut vas ita exciderit, ut non invenitur, protinus desinere à nobis possideri, licet à nullo possideatur; dissimiliter, atque si sub custodia meat, nec invenitur: quia in presentia eius sit, & tantum cessat interrim diligens inquisitio.*

1031. Quæstio 5. est, qualiter amittatur possessio iurium, & rerum incorporalium? loquimur de possessione iurium, nondum completa illorum præscriptione; unde, si contingat prius amitti possessionem eorum iurium, præscriptio interruptitur; quo posito dicendum, præcipuum modum amittendi talem possessionem haberi per prohibitionem ab eo factam, contra quem præscripturi cateroquin eramus continuatâ ejus scientiâ, & patientiâ. Si enim viam habeam per tuum fundum, & tu me ab ea vi expuleris, per longum tempus non utendo, amittam viam; quia nec possideri intelligitur jus incorporale, hec de via quis; id est, mero jure detiudicatur; ita L. *Sequitur*. §. *si viam*. ff. *de usucap.* quibus accedit ratio ex eo, quia in incorporalibus possessio consistit vel unice in scientiâ, & patientiâ Domini; vel saltem in usu & exercitio sciente, & patiente domino, L. *quoties*, ff. *de servitut.*

Tom. II.

ergo cum Dominus desinit pati, alter desinit possidere, si præscriptio nondum completa est. Ubi verò jus inhæret rei corporali, hæc sublatâ, desinit quoque illius possessio, ut colligitur ex L. *si ades*, §. 1. ff. *de servitut. urban.* Qualiter autem possessio intereat per non usum? alibi expositum est.

ARTICULUS IV.

Quæ possessori emolumenta ferat possessio?

1032. **S**upponendum, bonam fidem, juxta Lessium l. 2. c. 6. n. 9. esse credulitatem, qua quis sibi prudenter persuadet, rem esse suam, vel saltem non esse alienam; constat ex c. *Si virgo* 32. q. 2. ibi: *tamdiu quis bonæ fidei possessor dicitur, quamdiu se possidere ignorat alienum; cum verò sciverit, alienum esse, tunc mala fidei possessor perhibetur; & L. qui bona fide*. ff. *de acquirendâ rer. dominio*, ubi Jurisconsultus ait: *tamdiu acquirit ei, quamdiu bona fide servit; si verò cœperit scire, ex eo momento deficere bonam fidem.*

1033. Bonam fidem aliqui dividunt in justam Theologicè, ac justam juridicè; illa est, sincera & illaesa conscientia, quæ possessorem excusat de ignorantia rei alienæ; dupliciter autem fieri potest, quòd quis nesciat alienum esse, quod possidet. 1. cum errore in conscientia inculpabili; & sic est propriè bona fides Theologicè, ut etiam notat Pereyra in Elucidario n. 725. U enim possideret cum errore culpabili, seu peccaminoso, Theologicè injusta foret. Deinde potest quis ignorare, se possidere alienum cum errore juris clari, vel obsecuri; si primum? possessio erit *injusta juridicè*; si secundum? *justa*: per *jus clarum* venit jus, de quo certum est, actum cum tali circumstantia sub eo contineri; quando autem dubium, ac controversum est, *obscurum* hic appellari solet. Quando igitur, quis rem aliquam apprehendit animo, seu voluntate, illam habendi ut suam, cum ignorantia inculpata, quòd aliena sit, possidet bonâ fide justâ Theologicè; licet talis ignorantia in nobis

Kk 2

bis